

Lieta C-15/22

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2022. gada 6. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Bundesfinanzhof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 13. jūlijs

Pieteicēja un kasācijas sūdzības iesniedzēja:

RF

Atbildētāja un atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

Finanzamt G

Pamatlietas priekšmets

Valsts administratīvā prakse atalgojumu par darbību attīstības palīdzības jomā neaplikt ar nodokli, ja šī darbība tiek finansēta ar Vācijas iestāžu līdzekļiem, lai gan atalgojums par šādu pašu darbību, kas tiek finansēta ar Savienības līdzekļiem, tiek aplikts ar nodokli – Saderība ar Savienības tiesību normām

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un tiesiskais pamats

Savienības tiesību normu interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālais jautājums

Vai Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punkts un Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pants kopsakarā ar tā 210. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts administratīvo praksi atbrīvojumu no aplikšanas ar nodokli nepiemērot gadījumos, kad sadarbības projektu attīstības jomā finansē Eiropas Attīstības fonds, savukārt, ja izpildīti konkrēti priekšnosacījumi, ar

nodokli neapliek atalgojumu, ko darba ņēmējs esošo dienesta attiecību ietvaros saņem par darbību saistībā ar Vācijas publiskā sektora sniegtu attīstības palīdzību tehniskās vai finansiālās sadarbības ietvaros, ja šādu darbību vismaz 75 % apmērā finansē par sadarbību attīstības jomā atbildīgā federālā ministrija vai valstij piederoša privāttiesiska attīstības palīdzības sabiedrība?

Piemērojamās Savienības tiesību normas

LES 3. panta 5. punkta otrais teikums un LES 4. panta 3. punkts

LESD 4. panta 3. punkts, kā arī LESD 208. pants kopsakarā ar LESD 210. pantu

Piemērojamās valsts tiesību normas

Einkommensteuergesetz [Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likums] (turpmāk tekstā – “*EStG*”), konkrēti 34.c panta 5. punkts

Auslandstätigkeitserlass [Instrukcija par nodokļu režīmu darba ņēmēju ienākumiem no darba ārvalstīs] (Federālās Finanšu ministrijas 1983. gada 31. oktobra apkārtraksts, *BStBl I* 1983, 470. lpp.) (turpmāk tekstā – “*ATE*”)

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pieteicēja un kasācijas sūdzības iesniedzēja (turpmāk tekstā – “pieteicēja”) laikā no 2009. gada 12. aprīļa līdz 2012. gada 31. oktobrim strādāja par projektu vadītāju kādā attīstības palīdzības sabiedrībā, kuras juridiskā adrese ir Vācijā. Viņa strādāja, pamatojoties uz darba līgumu, kas bija noslēgts uz noteiktu laiku, kamēr mikroprojektu programmas ietvaros Āfrikā tika īstenots konkrēts projekts. Šajā laikā pieteicējas dzīvesvieta un galveno interešu centrs atradās Vācijā, bet viņas nodarbinātības vieta bija Āfrikā.
- 2 Tā kā attiecīgo projektu finansēja nevis Vācija, bet gan Eiropas Attīstības fonds, finanšu pārvalde pieteicējas atalgojumu aplika ar iedzīvotāju ienākuma nodokli. Pieteicējas iesniegums un pieteikums *Finanzgericht* [Finanšu tiesā] tika noraidīti, bet pārsūdzībā iesniedzējtiesā viņa prasaviņas atalgojumam piemērot atbrīvojumu no aplikšanas ar ienākuma nodokli.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

Vērtējums atbilstoši valsts tiesību normām

- 3 Pieteicējai nav tiesību uz valsts tiesību normās, proti, *EStG* 34.c panta 5. punktā – kopsakarā ar *ATE* – paredzēto atbrīvojumu no atalgojuma aplikšanas ar ienākuma nodokli.

- 4 Saskaņā ar *ESstG* 34.c panta 5. punktu Vācijas nodokļu iestādes var ārvalstīs gūtiem ienākumiem piemērot atbrīvojumu no ienākuma nodokļa, ja tas ir lietderīgi no tautsaimniecības apsvērumu skatpunkta. Saskaņā ar Vācijas tiesu judikatūru šis nosacījums ir izpildīts vienīgi tad, ja šāda atvieglojuma nolūks ir veicināt Vācijas ārējo tirdzniecību.
- 5 *ATE* I sadaļas pirmās daļas 4. punktā ir noteikts, ka nodokli neiekasē, piemēram, par darbu ārvalstīs pie Vācijā reģistrēta pakalpojumu sniedzēja saistībā ar Vācijas publiskā sektora sniegtu attīstības palīdzību tehniskās vai finansiālās sadarbības ietvaros. Finanšu pārvalde frāzi “Vācijas publiskā sektora sniegta attīstības palīdzība” ir interpretējusi tādējādi, ka tā attiecas tikai uz attīstības palīdzības pasākumiem, kuri tiek finansēti tieši ar Vācijas valsts budžeta līdzekļiem. Šāda interpretācija ir ne vien iespējama, bet, ņemot vērā *ESstG* 34.c panta 5. punktā minēto nolūku, arī loģiska, un nekādā ziņā tā nav patvaļīga.

Saderība ar Savienības tiesību normām

- 6 Jautājums ir par to, vai no LES 4. panta 3. punkta un LESD 208. panta kopsakarā ar 210. pantu izriet pienākums *ESstG* 34.c panta 5. punktu kopsakarā ar *ATE* piemērot arī tādiem attīstības palīdzības pasākumiem, kuri tiek finansēti ar Eiropas Attīstības fonda līdzekļiem, tātad tikai netieši no Vācijas valsts budžeta līdzekļiem.
- 7 Pieteicēja apgalvo, ka no LES 4. panta 3. punktā nostiprinātā lojālas sadarbības principa un no Savienības un dalībvalstu pienākuma saskaņot savu politiku attīstības jomā (LES 3. panta 5. punkta otrais teikums) izriet pienākums to piemērot arī projektiem, kuri tiek finansēti no Savienības līdzekļiem un līdz ar to tikai daļēji un netieši no Vācijas budžeta līdzekļiem.
- 8 LES 4. panta 3. punktā nostiprinātais lojālas sadarbības princips gan paredz, ka Savienība un dalībvalstis ar patiesu savstarpējo cieņu palīdz cita citai veikt uzdevumus, ko nosaka Līgumos (spriedums, 2017. gada 5. decembris, Vācija/Padome, C-600/14, EU:C:2017:935, 105. punkts). Tomēr LESD 4. panta 3. punktā ir tieši formulēts, ka Savienības kompetencē citastarp ir darbību veikšana tehnoloģiju attīstības jomā, kas neliedz dalībvalstīm īstenot savu kompetenci attiecīgajā jomā. Šajā ziņā šķiet loģiski, ka Vācija var lemt par saviem attīstības palīdzības pasākumiem un šajā nolūkā balstīties uz “lietderību tautsaimniecībai” no Vācijas skatpunkta, ciktāl tas neapdraud un netraucē Savienības politikas mērķu sasniegšanu attīstības jomā.
- 9 Ņemot vērā lojālas sadarbības principu, arī nešķiet, ka šāds pienākums iekļaut Savienības finansētus projektus izrietētu no 2004. gada 16. decembra sprieduma *My* (C-293/03, EU:C:2004:821). Izskatāmā lieta no lietas, kurā taisīts minētais spriedums, faktiskajiem apstākļiem atšķiras ar to, ka diez vai pastāv tāds Savienības tiesiskais regulējums, kurš būtu līdzīgs minētajā spriedumā aplūkotojā Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumiem un kurā pietiekami precīzi un bez nosacījumiem būtu paredzēts Vācijas pienākums Savienības

finansētus projektus iekļaut atbalsta sistēmā, attiecībā uz ko Vācija īsteno savu kompetenci atbilstoši LESD 4. panta 3. punktam. Tādēļ pieteicējai nevarētu būt ar lojālas sadarbības pienākumu pamatotas subjektīvas tiesības uz *ESiG* 34.c panta 5. punktā – kopsakarā ar *ATE* – paredzēto nodokļa atvieglojumu attiecināšanu uz Savienības finansētiem projektiem.

- 10 Iesniedzējtiesa uzskata, ka no LESD 4. panta 4. punkta kopsakarā ar attiecīgi LESD 208. panta 1. punkta otro teikumu un LESD 210. panta 1. punkta pirmo un trešo teikumu šādas tiesības neizriet. Arī LESD 4. panta 4. punktā ir tieši formulēts, ka, lai gan attiecībā uz sadarbību attīstības jomā Savienības kompetencē ir veikt darbības un vadīt kopēju politiku, minētās kompetences īstenošana nedrīkst liegt dalībvalstīm īstenot savu kompetenci šajā jomā. Šajā ziņā Savienības politika un dalībvalstu politika attiecībā uz sadarbību attīstības jomā viena otru gan papildina un stiprina (LESD 208. panta 1. punkta otrais teikums), un no LESD 210. panta 1. punkta pirmā un trešā teikuma izriet koordinēšanas un atbalstīšanas pienākums. Tomēr tas nevarētu nozīmēt, ka Vācijai būtu liegts veikt savus pasākumus attīstības politikas jomā nolūkā veicināt Vācijas ārējo tirdzniecību.
- 11 Nekas cits nevarētu izrietēt arī no Partnerattiecību nolīguma starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas noslēgts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū (OV 2000, L 317, 3. lpp.). Būtu nelogiski, ja Vācijas likumdevējs, pieņemot likumu par šā nolīguma apstiprināšanu, vienlaikus būtu varējis nolemt, ka sadarbība attīstības jomā, kas izpaustos uz šo nolīgumu balstītu mikroprojektu veidā, ir lietderīga (arī) no (Vācijai būtisku) tautsaimniecības apsvērumu skatpunkta. Tas izriet jau no apsvēruma, ka pasākumi, kas tiek veikti uz šā nolīguma pamata, nemaz nav Vācijas politikas pasākumi attīstības jomā, pat ja Vācija Eiropas Attīstības fondam piešķir ievērojamu finansējuma daļu, šie līdzekļi galu galā tiek ņemti no Vācijas valsts budžeta un tāpat ar tiem netieši tiek finansēti pasākumi saistībā ar šo nolīgumu. Katrā ziņā no nolīguma nevarētu izrietēt darba ņēmēja, kurš darbojas šā nolīguma ietvaros īstenojot attīstības palīdzības projektā, bet kura dzīvesvieta ir Vācijā, subjektīvas tiesības uz Vācijas piešķirtu atbrīvojumu no viņa darba ienākumu aplikšanas ar nodokli.
- 12 Nekas cits neizriet arī no 2013. gada 28. februāra sprieduma *Petersen* (C-544/11, EU:C:2013:124). Lai gan Tiesa tajā ir nospriedusi, ka LESD 45. pants (darba ņēmēju pārvietošanās brīvība) ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ienākumi, ko algotā darbā guvis nodokļu maksātājs, šis dalībvalsts iedzīvotājs, kurš maksā nodokļus pilnā apmērā, ir atbrīvoti no ienākuma nodokļa, ja darba devējs ir reģistrēts minētajā dalībvalstī, bet nav atbrīvoti, ja tas ir reģistrēts citā dalībvalstī. Tomēr no tā neizriet Vācijas pienākums atvieglojumus attiecināt arī uz projektiem, kas tiek finansēti no Savienības līdzekļiem, jo izskatāmajā lietā nav tā, ka cits darba ņēmējs vai darba devējs tiktu nostādīts nelabvēlīgākā situācijā savas izcelsmes – no citas Eiropas Savienības dalībvalsts – dēļ. Katrā ziņā tas, ka *ATE* var atturēt darba ņēmējus no darba pie darba devēja, kurš īsteno attīstības palīdzības projektu, kas tiek atbalstīts

ar Savienības līdzekļiem, nevis ar valsts līdzekļiem, nav uzskatāms par ierobežojumu, kas būtu aizliegts attiecīgi darba ņēmēju pārvietošanās pamatbrīvības un pakalpojumu sniegšanas pamatbrīvības dēļ.

DARBA VERSIJA